

Rehabilitatsiooniprogrammi „Töölesaamist toetav rehabilitatsiooniprogramm osalise töövõimega inimestele“ kokkuvõte

Rehabilitatsiooniprogrammi valdkond: Töölalane rehabilitatsioon

Rehabilitatsiooniprogrammi osutamise piirkond: üle Eesti

Rehabilitatsiooniprogrammi osutamise keskkond: Programmi tegevused viiakse ellu rehabilitatsiooniasutuses, kliendi töökohas ning koostööpartnerite juures (nt Töötukassa), samuti avalik ruum, ühistransport jm.

Sihtgrupp: Programmi sihtgrupiks on vähenenud töövõimega tööealised kliendid (tuvastatud osaline töövõime või töövõime kaotuse protsent), kes on Eesti Töötukassas registreeritud töötuna ning kes vajavad multidistsiplinaarse rehabilitatsioonimeeskonna tuge töökoha leidmisel ja tööga kohamisel.

Programmi eesmärk: tagada läbi rehabiliteerivate tegevuste vähenenud töövõimega inimeste tööle siirdumine avatud tööturul. Eesmärgi saavutamiseks kasutatakse toetatud töölerakendamise meetodikat ja tööpraktikat.

Totetaud töölerakendamise meetodika on 5 sammuline protsess, mis hõlmab endas: kliendi kaasamist, kutseprofiili koostamist ehk taustainfo kogumist, töö otsimist, suhte loomist tööandjaga, jätkutuge tööl püsimiseks.

Programm kestab kliendi jaoks **kuni 6 kuud** ning koosneb kolmes etapis:

I etapp – tööeluks ettevalmistamine rehabilitatsiooniasutuses (1,5 kuni 2 kuud, 2-3 päeva nädalas).

Eesmärk: Klient on koostöös rehabilitatsioonispetsialistidega selgitanud välja oma oskustele, võimetele ning soovidele vastavad ametikohad ning on leidnud koostöös koordinaatoriga (sotsiaaltöötajaga) sobiva praktikakoha tööpraktika läbiviimiseks.

Toimuvad sotsiaaltöötaja, psühholoogi ja tegevusterapeudi või füsioterapeudi grupitööd ning sotsiaaltöötaja ja psühholoogi individuaalsed nõustamised.

II etapp – tööpraktika ettevõttes (2 kuud)

Eesmärk: Klient on läbinud tööpraktika, omandanud vajalikud tööoskused, kohanenud töökeskkonnaga ning on valmis asuma palgalisele tööle avatud tööturul.

Praktika maht lepitakse kokku vastavalt kliendi vajadustele ja tööandja soovidele, kuid praktika maht nädalas ei ületa 40 tundi. Klienti toetab praktika ajal rehabilitatsioonispetsialist ehk koordinaator, kes viibib praktika alguses kliendiga koos praktikabaasis. Koordinaatori ülesandeks on klienti toetada töökeskkonnaga kohanemisel, tööülesannete õppimisel ja suhtlemisel tööandjaga. Samuti nõustatakse ja juhendatakse tööandjat.

Praktika ajal toimuvad programmi klientidega grupitööd/kogemuskohtumised rehabilitatsiooniasutuses.

III etapp – tööle asumine ja programmi lõpetamine (2 kuud)

Eesmärk: Klient on asunud tööle tema oskustele ja võimetele vastavale töökohale ning kliendiga on sõlmitud tööleping.

Klienti ja tööandjat toetatakse töölepingu sõlmimisel, jätkub kliendi ja tööandja nõustamine töökohal ning programmi tegevuste lõpetamine. Klient on tööl töölepingus määratud koormusega. Programmi lõpetamisel toimub grupinõustamine/kogemuskohtumine.

Koostöö: Kliendi nõusolekul kaasatakse rehabilitatsiooniprotsessi tema lähivõrgustik. Programmi raames tehakse tihedat koostööd Töötukassa juhtumikorraldajaga, et tagada piisav infovahetus, toetus kliendile ja klienti toetavate tööturuteenuste rakendamine. Programmi osutatakse integreeritult tööpraktika teenusega, eesmärgiga tagada seadusest tulenev alus tööpraktika korraldamiseks, mis on kõikidele osapooltele ühtselt mõistetav ja kindlates raamides.

Programmi oodatud tulemus – klient on leidnud läbi rehabiliteerivate tegevuste ja toetatud töölerakendamise meetodika kasutamise enda võimetele ja oskustele vastava töökoha.

Programmi sihtgrupp

1. Programmi suunamise kriteeriumid.

Sihtgrupi kriteeriumid	Lapsed (vajadusel täpsustav vanus)	Tööealine isik (16-65 aastased)	Eakas	Kommentaar
Puudespetsiifiline (täpsustada)		X		Sihtgrupi täpsustab vajadusel programmi osutaja vastavalt asutuse ja meeskonna pädevusele
<ul style="list-style-type: none"> • psüühikahäire (v.a. vaimupuue) 				
<ul style="list-style-type: none"> • vaimupuue 				
<ul style="list-style-type: none"> • keele- ja kõnepuue 				
<ul style="list-style-type: none"> • kuulmispuue 				
<ul style="list-style-type: none"> • nägemispuue 				
<ul style="list-style-type: none"> • liikumispuue 				
<ul style="list-style-type: none"> • liitpuue 				
Haigusspetsiifiline (täpsustada)				
MUU (täpsustada)		X		On registreeritud osalise töövõimega/ töövõime kaotuse protsendiga töötü
Puudespetsiifiline (täpsustada)				

Programm sobib kliendile, kes:

1. on osalise töövõimega/ töövõime kaotuse protsendiga registreeritud töötü;
2. vajab tuge ja nõustamist sobiva töö leidmisel ja töökohal kohanemisel;
3. on valmis tööpraktika käigus omandama uusi oskuseid ja seejärel tööle asuma;
4. suudab iseseisvalt (sh abivahendiga) orienteeruda ruumis ja ajas;
5. suudab kinni pidada isiklikest ja töökohal nõutavatest hügieeninõuetest;
6. suudab mõista talle antud suulisi/kirjalikke ülesandeid ja juhiseid;
7. suudab järgida üldiselt tunnustatud hea käitumise tavasid;
8. tervislik seisund on piisavalt stabiilne, et osaleda rehabilitatsiooniteenustel, tööpraktikal ja võimaldab hiljem tööle asuda;
9. on motiveeritud järjepidevalt töötusimisse panustama ja iseennast arendama vastavalt oma võimetele;
10. on võimeline avatud tööturul töötama vähemalt 20 tundi nädalas;
11. kellel ei ole teistes valdkondades esmaseid probleeme, mis otseselt takistavad töö otsimist ja tööle asumist;
12. ei ole sõltuvuses alkoholist ega teistest mõnuainetest (va. tubakas).

Programm ei sobi kliendile, kes (vastunäidustused programmisis osalemiseks):

1. ei tervisliku seisundi tõttu võimeline töötama;
2. on sedavõrd madala pingetaluvusega, et see ei võimalda tööelus osaleda;
3. vajab tööl püsimiseks järjepidevat ja pikaajalist tuge n. kaitstud töö teenust või töötamise toetamise teenust;

4. kes ei ole valmis avaldama piisavat informatsiooni oma tervisliku seisundi kohta, mis aitab tagada programmi meeskonnal ja tööandjal piisava turvalisuse töökohal.

2. Lisainformatsioon ja täpsustused

Seega ei ole käesoleva rehabilitatsiooniprogrammi sihtgrupp rangelt määratletud ega puudespetsiifiliselt eeldefineeritud, kuna programmis läbitavad teemad ja kasutatavad meetodikad (toetatud töölerakendamine) on olemuselt universaalsed ja sobivad erinevate sihtrühmade puhul. Lähtudes rehabilitatsiooniprogrammi suunatud klientide erivajadustest ja rehabilitatsiooniteenuse osutaja senisest tööpetsiifikast võib teenuseosutaja komplekteerida erinevaid grupe – nt psüühikahäirega inimestele, ajukahjustusega inimestele, krooniliste haigustega inimestele vm, kuid erinevate erivajadustega kliendid saavad osaleda ka ühes grupis (segagrupp). **Ühes grupis osaleb 4-6 klienti.**